tobii dynavox

TD Snap® Core First-sidesett Opplæringskort

Innhold

- 1 Ofte stilte spørsmål
- 2 TD Snap® Core First-ordliste
- 4 La oss bruke det!
- 6 Aktivitet: Lese en bok
- 6 Aktivitet: Spille et spill
- 7 Aktivitet: Se på sport
- 7 Aktivitet: Gå på restaurant
- 8 Bruk av Google Assistant med TD Snap®
- 10 Redigering av visuelle støtter
- 11 Endre rutenettstørrelse
- 12 Ytterligere støtte

Ofte stilte spørsmål

Hva er Core First?

Core First er en samling med kommunikasjonsverktøy som lar individer kommunisere på en effektiv og nøyaktig måte. Sidesettet vokser med brukeren, og er enkelt å tilpasse. Det er basert på kjerneord, et lite sett med fleksible ord som utgjør rundt 80 % av ordene vi alle bruker i mange hverdagslige situasjoner.

Hva er hensikten med alle de ulike verktøyene?

Verktøyene i Core First jobber sammen for å legge til rette for sosial deltakelse (med Tema, Atferdsstøtte og Hurtigord), lese- og skriveferdigheter (Kjerneord, Ordlister og Tastatur) og vekst (ulike rutenettstørrelser).

Hva er fordelen med visuelle støtter?

Visuelle støtter hjelper individer med å vite hva som skjer under en aktivitet, forstå hva som forventes og selvregulere. Atferdsstøtte i Core First omfatter: Først – deretter, Miniplan, Sosial fortelling, Manus og Timer. Visuelle støtter er å finne på siden for hvert tema.

Hvordan fungerer tema?

Temaer støtter interaksjoner i spesifikke omgivelser eller rundt spesielle temaer. Dette er primært frasebaserte meldinger som lar individer kommunisere raskt og effektivt. Vi anbefaler å tilpasse temaer med meldinger som gjør at hvert individ kan være mest mulig effektivt.

Temaer lar enkeltpersoner ha meningsfulle samtaler og vise hva de vet, utover hva de nåværende språk-, skrive- og leseferdighetene deres tillater.

Hvordan fungerer verktøylinjen?

Verktøylinjen gir tilgang til alle de ulike kommunikasjonsverktøyene man kan trenge på hver side. Du kan skjule eller legge til knapper på verktøylinjen.

Hvordan kan jeg utvide vokabularet mitt?

Det finnes to ulike måter å utvide vokabularet på i Core First. Den ene måten er å øke rutenettstørrelsen. Vokabularet holder seg i omtrent samme posisjon, men du må kanskje gjøre noen justeringer. En annen måte å utvide vokabularet på, er å starte med en større rutenettstørrelse enn du tror du trenger, og skjule knapper. Etter hvert som individet blir dyktigere, kan du vise knapper for å utvide vokabularet.

TD Snap® Core First-ordliste

Kjerneord

Et lite sett med mye brukte ord som kan kombineres for å lage unike meldinger.

Temaer

Forhåndslagrede meldinger, organisert etter kommunikativ hensikt, relatert til en spesifikk situasjon eller spesifikke omgivelser.

🟵 🏦 🔞 Q			_			© 11
				EX	Abc X	
•	0	0	0	0	0	٥
o °	²	° 🛃		×°	°	<u>R</u> ?
() °		B	•	•	8 ⁸ 8⊕ °	
	*** °	å∎°	ő, °		r °	۲ <u>۵</u>
••••••••••••••••••••••••••••••••••••••	<u>≁∎</u> ▲ ° ≪		∕ ≮°			•
	M°	° 👍	🍰 °	° r	₽ъ́	*

Ordlister og temaord

Lister med ord er organisert etter kategori (f.eks. mat, kjæledyr osv.) Temaord er organisert etter kategori og er relatert til et spesielt tema.

🔁 🚯 Q			•			© 11
				EX	Abc X	
 • 	tox °		e e e			
o °	() 4:03	0	* <mark>*</mark> **********************************	© _ළ ඏ ⁰	• 🕑	1
() °	0	* •		& °	🏀 °	1
	🔻 °	123 O	•	Å °	? °	? °
••••••••••••••••••••••••••••••••••••••	₽ <mark>₽</mark> ₽°	•		• •		
	•	and a constant	● <u></u>	X °	° 🕺	

Hurtigord

Små ord og uttrykk som brukes i hverdagslige omgivelser for å holde samtaler gående, for å få oppmerksomhet eller for å kommentere.

🛞 🏦 🚯 Q			<u>ه </u>			© 11
				EX	Abc X	
 • 	۲	7	ම _ළ ම °	? °	<u>}</u> • • • • •	Å
o °	Ń	e	t∔⊕t∔	≠ <mark>@</mark> ≠	1	≫ ‡ ≫ ‡
() °	- A	2	6	7	( )	
	1	¥	Ģ ≨Î	A		×
••••••••••••••••••••••••••••••••••••••	Å	- je	` @@			
	?	$\times$	?	Ŷ	?	

Verktøylinje

Verktøylinjen er der alle kommunikasjonsverktøyene er plassert. Her finner du verktøy som Kjerneord, Tema og Hurtigord.

Støtte

Støtte finnes i hvert Tema. De hjelper folk med selvregulering ved å gjøre forventningene mer konkrete, permanente og tydelige.

Først – deretter

Vis et individ hva som vil skje først, og så hva som vil skje deretter.

$\rightarrow$

Manus (Sosial historie)

Historier som beskriver en situasjon og anerkjenner hvordan et individ kan føle seg, og som håndterer det på positive måter.

Miniplan

Vis rekkefølgen for et lite sett med aktiviteter.

Timer

Viser hvor mye tid som er igjen i en aktivitet.

Kontrollpanel

Kontrollpanelet inneholder enhetskontroller, slik som volum og fjernkontroller. Du finner det i verktøylinjen.

Redigeringsverktøy

Gjør endringer i innholdet eller innstillinger.

La oss bruke det!

På de neste sidene finner du noen aktiviteter for å komme i gang. Velg aktiviteter som er motiverende og er engasjerende over tid. Du kan gjerne repetere aktivitetene, siden repetisjon støtter læring. Husk å bruke strategiene nedenfor for å være en god kommunikasjonspartner og skape et miljø for å lykkes med kommunikasjon.

Gjenkjenn muligheter

Identifiser tidspunkter i løpet av dagen, når et individ kan lære og øve på kommunikasjonsferdigheter. For eksempel kan du hjelpe dem med å bruke TD Snap® å kommunisere hva de vil ha til lunsj eller hvilken film dere skal se.

ſ	)
(	3
	3

Skap et positivt kommunikasjonsmiljø

Ta i bruk disse holdningene og strategiene som oppmuntrer til kommunikasjon.

- Anta kompetanse
   «Jeg vet at du klarer dette.»
- Fokuser på bruk, ikke testing I stedet for å si «Finn bok». Si «Det er lesetid. Hvilken bok skal vi lese?»
- Besvar alle kommunikasjonsmoduser
   Bruker: Smiler til deg. Partner: «Hei på deg også!»
- Vent

Partner teller til fem før hun/han gir hjelp til å lokalisere vokabular.

Bruk av ASK-modell

Modellering er bevist som den beste måten å lære noen å kommunisere med ASK på. Modellering innebærer berøring og bruk av enheten idet du snakker og samhandler med brukeren.

- Modellering handler om å vise individet hvordan man kommuniserer.
- Det krever ikke imitering.
- Modeller nøkkelord i stedet for hvert ord du sier.
- Modeller mens du ser etter vokabular.
- Det er OK å gjøre feil. De gir deg muligheten til å modellere hvordan man retter dem opp.
- Modellering er ikke testing eller prøver.

Se etter suksess

Kommunikasjonssuksess er mer enn at individet kommuniserer det du forventer, når du forventer det, og slik du forventer det.

Suksess kan inkludere:

- Økt oppmerksomhet på samhandling
- Initiativ til kommunikasjon
- Bruk av mer vokabular
- Lenger samhandling
- Større glede i samhandling
- Mer selvstendighet i kommunikasjon

Ikke gjør disse nybegynnerfeilene!

- Du trenger ikke lage noe fra bunnen av. Vi har bygget rammeverket. Gjør deg kjent med hva som finnes i TD Snap® Core First, og tilpass det deretter for brukeren.
- Ikke legg for mye press på deg selv eller brukeren.
- A fullføre alle oppgaver perfekt i begynnelsen er ikke realistisk. Det er ok å gjøre feil.

Se en video som viser modellering.

qrco.de/bbFOWA

Aktivitet: Lese en bok

Materialer

- Lese-tema for TD Snap® Core First
- En favorittbok

Forberedelse

Velg Tema i verktøylinjen. Finn Lesing-temaet og gjennomgå vokabularet før dere begynner aktiviteten.

Trinn

- 1 Introduser boken og vis frem omslaget. Diskuter hva boken vil handle om.
- 2 Les hver side og ta en pause på slutten for å skape muligheter for kommunikasjon.
- 3 Mens dere leser, ta pauser for å komme med kommentarer og stille spørsmål (f.eks. Hva synes du så langt? Er det skummelt? Jeg tror gutten var redd.)
- Avår dere er ferdige med å lese boken, ikke test brukeren, spør i stedet om hva hun/han følte, eller hva hun/han tenkte om fortellingen.

Nyttige tips

- Hvis det er en repeterende setning i fortellingen, og du har en tom knapp på siden, kan du programmere setningen på den knappen.
- Velg knappen hver gang den repeterende setningen dukker opp.
- Meldinger slik som «Bla om» og «Les det igjen» er allerede programmert på enheten din.
- Kommenter på alt brukeren ser på og/eller peker på i omgivelsene. Når dere er ferdig, gjenta og forsterk hvor godt hun/han kommuniserte med deg.
- Gå gjennom boken igjen, og fokuser på bildene. Legg merke til ord på enheten som stemmer overens med bildene, og modeller ved å velge dem.

Aktivitet: Spille et spill

Spill-ideer

Trinn

Hopp i havet, Krig, Bingo, Minnelek, Stigespillet

Forberedelse

Velg Tema i verktøylinjen. Finn Spill-temaet og gjennomgå vokabularet før dere begynner aktiviteten.

Materialer

- Spill-tema for TD Snap® Core First
- Et favoritt-brettspill eller -kortspill
- 1 Introduser spillet og gå gjennom reglene hvis dere ikke har spilt det før.
- **2** Begynn å spille spillet med bruk av vokabularet dere gikk gjennom.
- **3** Ta pauser for å kommentere på hvordan spillet går.
- 4 Når spillet er over, ta dere tid til å komme med kommentarer.

Nyttige tips

- Sjekk mappen Spill-ord under Temaord for flere vokabularord.
- Meldinger slik som «Min tur», «Spille igjen» og «Jeg liker ikke dette spillet» er allerede programmert på enheten din.
- Få brukeren til å holde orden på alles tur (min tur, din tur) ved å velge de passende knappene.

Aktivitet: Se på sport

Materialer

- Sport-tema for TD Snap® Core First
- En sportshendelse brukeren liker godt

Forberedelse

Velg Tema i verktøylinjen. Finn Sport-temaet og gjennomgå vokabularet før dere begynner aktiviteten.

Trinn

- Introduser sportshendelsen dere ser på å og gå gjennom hvilke lag/utøvere som spiller/deltar.
- 2 Demonstrer hvordan du navigerer og aktiverer knapper for å komme med morsomme kommentarer i løpet av kampen/øvelsen.
- 3 Når aktiviteten er over, gå gjennom alle vellykkede kommunikasjonsforsøk (f.eks. «Jeg likte veldig godt hvordan du pekte på ballen for å vise meg at du likte den.»).

Nyttige tips

- Bruk rediger-knappen for å legge til ditt favorittlag på knappen som det står «Favorittlag []» på.
- Meldinger som «Er det en kamp i dag?», «Jeg elsker dette laget», og «De er dårlige» er allerede programmert på enheten din.
- Hvis du har en tom knapp, kan du legge til et morsomt heiarop for laget ditt.

Aktivitet: Gå på restaurant

Materialer

- Restaurant-tema for TD Snap®
   Core First
- En favorittrestaurant

Forberedelse

Velg Tema i verktøylinjen. Finn Restaurant-temaet og gjennomgå vokabularet før dere begynner aktiviteten.

Trinn

- 1 Diskuter det å dra på restauranten.
- 2 Du kan begynne å modellere vokabular selv før dere er på restauranten. For eksempel kan du velge «La oss dra ut på middag»-knappen.
- 3 Når dere er fremme på restauranten, modeller med enheten gjennom måltidet.
- Avår dere er ferdige med måltidet, gå gjennom alle vellykkede kommunikasjonsforsøk. (f.eks. «Da du trykket på «mer» skjønte jeg at jeg skulle sende brødet!»)

Nyttige tips

- Meldinger som «Kan vi gå ut og spise?» og «Jeg elsker det stedet» er allerede programmert inn i enheten.
- Oppmuntre alle rundt bordet til å involvere seg, inkludert servitørene.

Bruk av Google Assistant med TD Snap®

Google Assistant-sidene som er tilgjengelig i TD Snap® er organisert etter funksjon. Knappene på disse sidene gjør at du kan administrere hverdagslige gjøremål, spille av musikk, stille spørsmål og til og med kontrollere hjemmet ditt ved hjelp av Google Assistant.

Finn Google Assistant-sidene i TD Snap®:

1 Velg Kontrollpanel i verktøylinjen.

2 Velg Google Assistant.

Ikonene angir hvilket utstyr du trenger for å bruke knappen.

Ingen ytterligere maskinvare kreves.

En Google Nest Mini-enhet eller en Google Assistant-aktivert høyttaler kreves.

Smart stikkontakt, lyspære og/eller termostat kreves.

Nyttige tips:

- Avspilling av veldig høy musikk gjør det vanskelig å slå av musikken eller å gi andre kommandoer.
- Hvis du ikke får den responsen du forventer når du sender en Google-kommando, kan du prøve å ordlegge deg annerledes eller være mer spesifikk. Eksempel: Hvis «Ok, Google, slå på lyset» ikke fungerer, kan du prøve med «Ok, Google, slå på lyset i stuen».
- Husk at hvis du bruker en ekstern Google-høyttaler, må du si «Ok, Google» før kommandoen.
- Sørg for at du har en måte du kan ringe etter hjelp på, og at du har et reservesystem for kontroll av automatiseringsfunksjoner i hjemmet.
- Spill fungerer best når de ikke krever spesifikke svar og de gir rikelig med tid til å svare.

Vanlige spørsmål om Google Assistant

Trenger jeg Google Home-appen?

Ja, du må ha Google Home-appen på telefonen eller nettbrettet ditt hvis du har kjøpt ytterligere utstyr (f.eks. Google Nest Mini, smartkontakter, osv.).

Trenger jeg en Google-konto?

Ja, du må ha en gratis Google-konto for å bruke Google Assistant. Du må koble Google-kontoen din til TD Snap® (*Rediger>Bruker>Koble til Google*).

Kan jeg høre på musikk?

Ja, du må bruke en ekstern Google-høyttaler (f.eks. Google Nest Mini, Google Home Nest, etc.), og sørge for at enheten fortsatt kan høres over musikken.

Kan jeg kontrollere lysene i hjemmet mitt?

Ja, med det rette utstyret kan du kontrollere lysene i hjemmet ditt.

Jeg har en smart enhet/innretning i hjemmet mitt. Kan jeg kontrollere den med Google Assistant?

Ja. Se i veiledningen som fulgte med den smarte enheten for detaljert informasjon.

Kan jeg bruke Google Assistant til nødanrop?

Nei. Google Assistant kan IKKE ringe nødetater.

Hvor kan jeg få support?

Kontakt Tobii Dynavox teknisk support (55 55 10 60) ved problemer med TD Snap®-programvaren.

Gå til produsentens nettside ved problemer med smartutstyr.

Feilsøking hos Google Support

assistant.google.com/explore?hl=nb_no support.google.com/assistant/?hl=no#topic=7546466 support.google.com/googlenest/?hl=no#topic=7029097

Les den komplette veiledningen om Google Assistant for TD Snap®.

qrco.de/gatdsa

Redigere visuelle støtter

1 Finn Støtte-siden som inneholder den visuelle støtten du skal redigere.

2 Velg Rediger.

3 Velg knappen for støtten som skal redigeres.

♦	Knapp Side Sidesett Bruker System
Innhold	Etikett Avtale × 4 Aktivt innhold ×
Stil	Image: Second secon
Kobling til side	
Innstillinger	Q 🖸 🝸
	Handlinger
	🗊 🛛 Miniplan Avtale: Først Jeg sjekker inn i skranken., Så Jeg finner et sete i venterommet., Deretter Je 🔶 🛛 🗮
	Legg til handling
	Кларреtуре
	Vanlig $ ightarrow$

4 Velg handlingen (Miniplan, Timer, Først deretter eller Manus).

5 Velg blyant-ikonet på en av radene for å gjøre endringer.

$\approx$	Knapp Side Sidesett Bruker System
Innhold	← Innhold Miniplan
Stil	Tittel Avtale ×
Kobling til side	Først 🞽 Jeg sjekker inn i skranken.
Innstillinger	Så 🛛 🔀 Jeg finner et sete i venterommet.
	Deretter 📓 Jeg har min avtale.
	Til slutt 🦠 Jeg får en belønning når avtalen er unnagjort!
	Taleoverskrift Or
	Forhåndsvisning

6 Velg Forhåndsvis-knappen på bunnen av redigeringspanelet for støtte for å forhåndsvise endringene av Atferdsstøtte.

7 Når du er ferdig, velg **Ferdig**.

Endre rutenettstørrelse

Vi anbefaler å prioritere brukerens evne til å velge knapper med nøyaktighet. Det å fysisk bruke kommunikasjonsenheten krever øvelse. Begynn med en mindre rutenettstørrelse. Når brukeren blir vant med å bruke enheten, kan de kanskje være i stand til å gå over til større rutenettstørrelser. Det er enkelt å endre rutenettstørrelsen, og TD Snap® Core First-sidesettet er designet for å holde plasseringen av vokabularet konsekvent på tvers av rutenettstørrelser.

 $\rightarrow$

Skann denne koden for å se en kort video om å endre rutenettstørrelse.

qrco.de/bbFOXN

4 Gjør et valg blant de Optimaliserte rutenettstørrelsene.

Rader 3 Kolonner 3

5 Velg **Ferdig**.

🗲 🏦 🚯 Q	Ø Kernwörter	🕝 🗸 Fertig

Ytterligere støtte

Støttesiden for TD Snap® qrco.de/SnapHelp

TD-felleskap på Facebook

qrco.de/fbnbno

Teknisk support for Norge 55 55 10 60

Finn ut hvordan du redigerer knapper, sikkerhetskopierer og deler sidesett og bruker andre TD Snap®-funksjoner:

Opplæringskort for TD Snap® Basics

qrco.de/bdfLKa

Brukerveiledning for TD Snap®

qrco.de/tdsumNO

Tobii Dynavox-opplæringsvideoer (kun på engelsk)

learn.tobiidynavox.com